

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse muutmise ja perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seaduse kehtetuks tunnistamise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse muutmine on tingitud praktikas ilmnenu kitsaskohtadest, mis eeldavad seaduse muutmist.

Eelnõuga tehtavad muudatused keskenduvad järgmisele:

- 1) toetuste haldamise registri (struktuuritoetuste register) kasutusala laiendamine ja andmete säilitamise reeglite täpsustamine;
- 2) isikuandmete töötlemise regulatsiooni korrastamine;
- 3) Interregi programmide menetluskeele sätestamine seaduse tasandil;
- 4) siseturvalisuspoliitika fondide erimeetmete rakendamise erisusi;
- 5) intressinõude välistamine alusetult saadud toetuste tagasinõudmisel.

Muudatuste eesmärk on suurendada selgust, tagada andmekaitse nõuete järgimine ja tuua praktikas levinud rakendamine seadusesse. Perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seaduse kehtetuks tunnistamine kannab soovi puhastada õigusruum õigusaktidest, mida enam ei rakendata. Seaduse kehtetuks tunnistamisega muutuvad kehtetuks kokku 54 õigusakti. Algatus on seotud Justiits- ja Digiministeeriumi bürokraatia ja halduskoormuse vähendamise Vabariigi Valitsuse tegevuskava aluspõhimõttega.

Eelnõu ei too kaasa halduskoormuse kasvu, kuna eelnõuga ei looda täiendavaid ülesandeid, vaid korrastatakse olemasolevat õigusruumi ning Euroopa Liidu toetuste rakendamissüsteem ja -praktika jäävad samaks. Pigem võib ette näha halduskoormuse vähenemist, kuna seaduse jõustumisest arvates ei toimu enam intressinõuete menetlemist ja väljamaksmist.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja selle seletuskirja koostasid Riigi Tugiteenuste Keskuse juristid Anu Jaanson (e-post anu.jaanson@rtk.ee, tel 5917 4073) ja Virge Pihel (e-post virge.pihel@rtk.ee, tel 526 9296); siseturvalisuspoliitika fonde puudutavad sätted Siseministeeriumi õigusnõunik Heli Simson (e-post heli.simson@siseministeerium.ee, tel 612 5042). Eelnõu toimetas keeleliselt Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna keeleteimetaja Heleri Piip (e-post heleri.piip@fin.ee) ning eelnõu juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (e-post virge.aasa@fin.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga muudetakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadust (RT I, 30.06.2023, 56). Samuti tunnistatakse kehtetuks perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seadus (RT I 2003, 82, 552).

Eelnõu ei ole seotud mõne muu menetluses oleva eelnõuga. See on seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega. Eelnõu on seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi bürokraatia ja

halduskoormuse vähendamise aluspõhimõttega. Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga on seotud seaduse alusel antavad toetuse andmise tingimusi kehtestavad õigusaktid. Näiteks Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi tegevus suunata 40 protsenti ettevõtlustoetustest väljaspoole Tallinna ja Tartu ja nende linnade lähivaldu on kajastatud erinevates kliimaministri ja taristuministri määrustes.

Eelnõu vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu poolthääle enamuse.

2. Seaduse eesmärk

Eelnõuga muudetakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadust (edaspidi *ÜSS2021_2027*) ja lahendatakse praktikas ilmnunud kitsaskohad. Eelnõu teise paragrahviaga tunnistatakse kehtetuks perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seadus, kuna selle alusel on projektid ellu viidud ja lõpetatud.

Eelnõu kohta ei ole väljatöötamiskavatsust koostatud, toetudes HÕNTE § 1 lõike 2 punktile 5, mille kohaselt ei ole väljatöötamiskavatsus nõutav, kui seaduseelnõu seadusena rakendamisega ei kaasne olulist õiguslikku muudatust või muud olulist mõju. Käesolev eelnõu korrastab seaduse tasandil isikuandmete töötlemisega seonduvat ning sätestab seaduse tasemel reeglid, mis seni on praktikas olnud kehtestatud muus regulatsioonis (nt piiriüleste Interregi programmide puhul *Programme Manual*’ides), ent mis peavad olema reguleeritud seaduse tasemel õigusaktis.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu § 1 käsitleb ÜSS2021_2027 muudatusi.

Eelnõu § 1 punkti 1 eesmärk on sätestada seaduse tasandil, et toetuse haldamise registrit (edaspidi *register*) kasutatakse ka nende toetuste puhul, mida antakse atmosfääriõhu kaitse seaduse, keskkonnatasude seaduse, maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse, riigieelarve seaduse alusel, tingimusel, et toetuse rakendamine toimub registri kaudu. Sama on praegu sätestatud ka Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2014. a määruse nr 121 „Struktuuritoetuse registri pidamise põhimäärus“ §-s 1. Sätte rakendamisega ei kaasne töö- ega halduskoormuse kasvu toetuse andjatele ega saajatele, kuna praktikas kasutatakse juba praegu registrit erinevate rahastamisallikatega toetuste menetlemiseks.

Täpsemalt viidatakse registri pidamise, andmete esitamise ja töötlemise nõuete kohaldumisele. Nende sätete kohaldamine tagab, et ka riigieelarvest antavate toetuste puhul jt rahastamisallikate puhul rakendatakse ühtseid andmekogude haldamise põhimõtteid, mis suurendavad toetuste menetlemise läbipaistvust, tõhusust ja kontrollitavust.

Sätte kehtestamise vajadus tuleneb vajadusest ühtlustada toetuste haldamise praktikat ja tagada, et registri kaudu rakendatavate toetuste puhul kehtiksid samad andmekaitse, menetluslikud ja tehnilised nõuded sõltumata toetuse õiguslikust alusest. See aitab vältida paralleelsete süsteemide tekkimist.

Eelnõu § 1 punktis 2 antakse selge juhised seaduses, mis toimub andmetega, kui nende säilitamise tähtaeg on möödunud. Isikuandmed anonüümitakse, mis tähendab, et hiljem ei ole enam võimalik tagasi minna algsete andmete juurde ja isikut kindlaks teha. Anonüümitud isikuandmeid ja muid andmeid säilitatakse veel viis aastat pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 (edaspidi *ühissätete määrus*) artiklis 82 nimetatud tähtaegade lõppemist statistilisel eesmärgil. Seejärel kõik andmed kustutatakse.

Seega kui tegemist on mitte riigiabi projektiga, siis on säilitamise tähtaeg registris 10 aastat (5+5) arvates projekti lõppmakse aasta 31. detsembrist. Riigiabi projektidele muudatusega erisust ei looda, nendele kehtib 10-aastane tähtaeg tulenevalt riigiabi reeglitest. Riigiabi projektile kehtib 10-aastane tähtaeg alates abi andmisest (taotluse rahuldamise otsusest). Juhul, kui mitte riigiabi projektiga seonduv kohtumenetlus on esialgse 5-aastase tähtaja kulgemise peatanud, siis selle kulgemine jätkub pärast kohtumenetluse lõppu. Alles siis, kui koos kohtumenetluse tähtaja peatumisega on ühissätete määrusest tulenev esialgne säilitamise tähtaeg lõppenud, algab statistilisel eesmärgil andmete säilitamise tähtaja kulgemine.

Eelnõu § 1 punktis 3 asendatakse perekonna ja eraelu puudutavad andmed isikuandmetega. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) art 4 punkti 1 kohaselt on isikuandmed igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku („andmesubjekti“) kohta. Tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal. Sellest määratlusest ja isikuandmete kaitse üldmäärusest ning seda täpsustavast ja täiendavast isikuandmete kaitse seadusest tulenevalt on isikuandmed kaitstavad laiemalt kui üksnes perekonna ja eraelu puudutav, seetõttu on vajalik sätet täpsustada.

Eelnõu § 1 punktiga 4 muudetakse ÜSS2021_2027 § 21, korrastades selles isikuandmete töötlemisega seonduvat.

Lõikes 1 tuuakse selgemalt välja andmekogu eesmärk. Ühissätete määruse artikli 72 lõike 1 punkti e kohaselt tuleb elektrooniliselt salvestada ja säilitada iga tegevuse kohta andmed, mis on vajalikud seire, hindamise, finantsjuhtimise, kontrollimise ja auditite jaoks vastavalt XVII lisale, ning tagada andmete turvalisus, terviklikkus ja konfidentsiaalsus ning kasutajate autentimine. Registrisse kannab vajalikud andmed toetuse taotleja ja toetuse saaja kogu projekti elukaare vältel – toetuse taotlemisel taotlusega seotud andmed, projekti elluviimisel vahearuanDED, makse aluseks olevad dokumendid ja tõendid, projekti lõpus lõpparuande ja vajadusel ÜSS2021_2027 § 19 lõikes 3 nimetatud andmed, pärast projekti lõppu järelaruande ja muud andmed, kui see on nõutav. Registrisse kannavad andmeid ka ÜSS2021_2027 nimetatud liikmesriigi, korraldusasutuse, rakendusastutuse, rakendusüksuse, rakenduskava hindamise ja auditeerimise ülesannete täitjad (edaspidi *administratsioon*).

Iga fondi täpsemalt käsitlevas nn fondimääruses võib olla lisaks ühissätete määrusele nimetatud kogutavaid andmeid. Eriliiki andmete korje on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.06.2021, lk 21–59), artiklis 17 ning I ja II lisas ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1056 (ELT L 231, 30.06.2021, lk 1–20) artikli 12 lõikes 3 ja III lisas. Viidatud andmed kannavad registrisse andmete esitajad – toetuse saaja, partner ja asutus või isik, kes täidab vastavat ülesannet.

Muudatusega nimetatakse kõik registri pidamise eesmärgi elemendid. Kuigi HÕNTE § 28 lõike 1 kohaselt ei peaks seaduseelnõus taasesitama teise õigusakti sätet, vaid sellele viitama, on isikuandmete töötlemise puhul seda vajalik siiski teha, et ÜSS2021_2027 kasutaja, kes ei pruugi alati olla õigusteadmistega isik ning lihtsalt Euroopa Liidu õigusakte leida, saaks üheselt aru, millisel eesmärgil tema andmeid töödeldakse.

Lõikes 2 täpsustatakse registri põhimääruses sätestatavaid elemente. Menetlusökonoomia põhimõttest tulenevalt on seaduses minimaalne regulatsioon ja kogu ülejäänud regulatsioon, mis võimalik allapoole delegeerida, sätestatakse registri põhimääruses.

Lõike 3 tekstist jäetakse välja viide registri e-toetuse keskkonnale, kuivõrd seadus registri erinevaid keskkondi ei reguleeri. Registri ülesehitus sätestatakse põhimääruses. Samas on oluline säilitada põhimõte, et toetuse taotlejad ja toetuse saajad esitavad andmed üksnes registri kaudu elektrooniliselt. Administratsiooni esindajad kasutavad oma töös teisi registri osasid.

Lõikega 4 täiendatakse seadust taotleja esitatavate andmete liikidega. Nagu eespool kirjeldatud, tuleb ühissätete määruse kohaselt kõik toetuse taotlemise ja andmisega seonduv kanda registrisse. Samas ei ole see võimalik, kui registrisse ei kantaks toetusega seotud isikute andmeid. Seega sätestatakse seaduses selgelt, et registris töödeldakse isikuandmeid ja ka vajadusel eriliiki isikuandmeid (üksnes siis, kui toetuse andmise tingimuste kohaselt on sellised andmed vajalikud toetuse taotlemise ja saamise õiguse tuvastamiseks).

Isikuandmed on toetuse taotleja üldandmed ning arvelduskonto number. Andmekaitse töörühmas, milles osalevad ministeeriumide õigusloome juhid, andmekaitse spetsialistid, Riigikogu, Vabariigi Valitsuse, presidendi ja õiguskantsleri kantselei esindajad, on kokku lepitud, et isiku üldandmeteks loetakse nimi, isikukood, sugu, kontaktandmed, kodakondsus ja emakeel. Riigi Tugiteenuste Keskus on isikuandmete vastutava töötlejana õigustatud isikuandmeid töötleva seadusjärgse kohustuse täitmiseks. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 6 lõike 1 punkti e kohaselt on isikuandmete töötlemine vajalik avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või vastutava töötleja avaliku võimu teostamiseks. Seega tuleb isikuandmete kogumisel vastav õigus sätestada seaduse tasandil ning seetõttu on need eraldi välja toodud.

Eriliiki isikuandmeid üldjuhul andmekogus ei töödelda, ent EL määruse 2021/1057 I lisa kohaselt peab teiste andmete seas koguma isiku terviseandmeid, hariduse või etnilist päritolu kajastavaid andmeid. Hetkel teadaolevalt on olemas üks meede, mis on suunatud haavatavamale isikurühmale ning seetõttu töödeldakse ka eriliiki isikuandmeid. Tulevikus võidakse selliseid meetmeid veel luua.

Lõikes 5 reguleeritakse andmete säilitamise tähtajad registris. ÜSS2021_2027 §-s 18 on sätestatud erinevad tähtajad mitte riigiabi ja riigiabi projektidele. Esimeste puhul on tähtaeg viis aastat toetuse saajale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates, riigiabi projektide puhul on tähtaeg 10 aastat, kuid mõlema rühma puhul võib tähtaeg katkeda vaide- ja kohtumenetluse ajaks. Volitusnorm võimaldab täpsustada tähtaegu põhimääruses, näiteks süsteemilogide (teave registris tehtavate toimingute kohta) tähtajad võivad olla lühemad.

Lõikes 6 nimetatakse vastutav töötleja, kelleks on Riigi Tugiteenuste Keskus. Lisaks ÜSS2021_2027 alusel kogutavatele andmetele on registris veel teiste seaduste alusel sisestatud andmeid.

Eelnõu § 1 punktides 5 ja 11 välistatakse isiku õigus nõuda toetuse andjalt intressi alusetult saadud raha eest riigivastutuse seaduse (edaspidi *RVastS*) § 23 punkti 1 alusel. Isiku tuginemist *RVastS* § 23 punktile 1 ei välista intressi tasumise kohustust sätestava erisätte puudumine valdkondlikes õigusaktides – kui valdkondlikes õigusaktides erisäte puudub, tuleb lähtuda intressinõude esitamist võimaldavast üldregulatsioonist. Riigivastutuse seadus laieneb kõikidele avalik-õiguslikele suhetele, mille puhul valdkonna seadus ei sätesta eriregulatsiooni. *RVastS* § 23 punktis 1 nimetatud intress teenib ebaõigluse heastamise eesmärki; eesmärk on

panna isik sellisesse olukorda, milles ta oleks olnud, kui avalik võim poleks tema vara, sh talle määratud toetussumma arvel alusetult rikastunud¹.

Seega riik ei pea intresse maksma, kuna tegemist on toetusega ja isik ei saa toetusega saadud raha enda omaks pidada.

Alusetu rikastumise normide eesmärk on tagastada alusetult saadud vara koos asja viljaga (raha puhul on selleks intress). Riigikohus on märkinud, et alusetu rikastumise sätete alusel millegi väljamõistmise eelduseks on see, et asja on saanud see isik, kellele nõue esitatakse². Riigikohus on sedastanud maksuasjas, et isikul ei ole õigust RVastS alusel nõuda intressi rahasummalt, mil raha on isiku pangakontol õigusvastaselt arestitud, sest see ei olnud maksuhalduri (riigi) valduses³.

Kuivõrd toetuse saajatelt tagasi küsitud raha suunatakse uuesti teiste projektide toetamiseks⁴, siis ei ole raha riigi valduses ja riik ei saa tagasinõutud summalt intressi teenida, tuleb intressi välistamist sel motiivil lugeda põhjendatuks. Selle käsitlusega on nõustunud ka õiguskantsler.⁵

Kuna põhiseaduse §-st 25 ei tulene seadusandjale kohustust tagada isikule õigusvastaselt tekitatud kahju heastamine just alusetu rikastumise regulatsiooni alusel intressi makstes, siis on muudatus kooskõlas põhiseadusega. Isikul on võimalik nõuda talle tekitatud kahju RVastS muude sätete alusel.

Sarnane säte on kehtestatud analoogseteks olukordadeks Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 126 lõikes 4 ning on mõistlik, kui sama põhimõtet järgitakse läbivalt kõigi rakenduskavade rakendamisel. Lisaks ei ole isikutele RVastS § 23 punkti 1 kohase intressinõude maksmiseks riigieelarves rahalisi vahendeid ette nähtud.

RVastS intressi välistamise põhimõte kohaldub ka siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade rakendamisel, sest neile kohaldatakse ÜSS2021_2027 1. ja 2. peatükis sätestatud 4. peatüki erisustega (ÜSS2021_2027 § 1 lõige 4).

Eelnõu § 1 punktis 6 sätestatakse eesti keele kasutamisest erisus. Interregi programmidele kohalduv regulatsioon on sätestatud ÜSS2021_2027 3. peatükis. Interregi programmide alusel toetuste andmine ja rakendamine on seni toimunud vastavalt programmi juhisele, inglise keeles *Programme Manual*’idele. Sellise käitumise aluseks on olnud põhimõte, et toetuste taotlemine ei ole isikute kohustus ning toetuse saamiseks tuleb järgida toetuse saamise reeglistikku. Interregi programmid on piiriülesed ning seetõttu on nende töökeeleks levinuim võõrkeel – inglise keel. Kuna aga *Programme Manual* ei ole Eesti õigusruumi mõistes seadus, siis tuleb töökeel põhiseadusega kooskõlas oleva menetluse tagamiseks sätestada seaduses ning asjakohane õigusakt on siinkohal ÜSS2021_2027.

Põhiseaduse § 52 lõige 3 annab võimaluse sätestada seaduses riigiasutuses ning kohtu- ja kohtueelses menetluses võõrkeelte kasutamise. Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 20 lõike 1 kohaselt on haldusmenetluse keel eesti keel. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt kasutatakse haldusmenetluses võõrkeeli keeleseaduses sätestatud korras. Keeleseaduse § 10 lõike 3 kohaselt sätestatakse kohtueelse menetluse ja kohtumenetluse keelekasutus asjakohaste seadustega.

---

¹ Riigikohtu halduskolleegiumi 20. veebruari 2014. a otsus nr 3-3-1-81-13, p 15

² Riigikohtu halduskolleegiumi 12. novembri 2008. a otsus nr 3-3-1-48-08, p 14

³ Riigikohtu halduskolleegiumi 03. aprilli 2020. a otsus nr 3-17-98, p 26

⁴ [ühissätete määruse artikkel 103 lg 3](#)

⁵ [Intressi maksmise välistamine alusetult tagasinõutud toetuselt.pdf](#)

Samuti lubab keeleseaduse § 13 kasutada riigiasutusel ja kohaliku omavalitsuse asutusel ning nende ametnikul ja töötajal mõlemale poolele sobivat keelt.

Juba kehtiva näitena võib välja tuua välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse (edaspidi *VRKS*), mille alusel viiakse läbi haldusmenetlust rahvusvahelise kaitse andmiseks. Kohaldub haldusmenetluse seadus, ent asjakohased erisused sätestab VRKS. VRKS § 10 lõike 2 punkti 1 kohaselt on rahvusvahelise kaitse taotlejal ja ajutise kaitse alusel elamisloa taotlejal õigus saada esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 15 päeva pärast rahvusvahelise kaitse taotluse või elamisloa taotluse esitamist suuliselt ja kirjalikult keeles, mida ta mõistab, teavet oma õiguste ja kohustuste kohta, sealhulgas teavet õigusabi, vastuvõtutingimustega seotud abi, teavet andvate organisatsioonide, rahvusvahelise kaitse menetluse ajakava ning kohustuste täitmata jätmise tagajärgede kohta. Kaitse taotlejale teabe andmisele kohaldub haldusmenetluse seadus, kuid eriseaduses on sätestatud norm, et seda võib teha võõrkeeles.

Seega, põhiseaduse § 52 lõike 3 alusel on võimalik sätestada erinorm võrreldes HMS-i ja keeleseaduse regulatsiooniga. Käesolev säte võimaldab Interregi programmidega seotud haldusmenetlusi ning vaidemenetlusi viia läbi inglise keeles, mis on olnud seni kehtiv praktika, aga seaduse tasemel praeguseni vastavalt reguleerimata.

Eelnõu § 1 punktis 7 korrastatakse § 40 lõikes 1 andmekogu eesmärgi sõnastust. Tegemist ei ole sama haldamise keskkonnaga, mida reguleerib ÜSS2021_2027 § 21. Andmete töötlemise kohustus elektrooniliselt tuleneb ühissätete määruse artikli 72 lõike 1 punktist e. Muudatusega nimetatakse kõik andmekogu pidamise eesmärgi elemendid. Võimalusel on püütud regulatsiooni hoida sarnasena toetuste haldamise registri regulatsioonile, mis on käesoleva eelnõu punktis 4.

Eelnõu § 1 punktis 8 nimetatakse isikuandmed, mida kantakse registrisse, järgides analoogset põhimõtet, mis on toodud käesoleva eelnõu § 1 punktis 4. Andmekogus töödeldakse isikuandmeid, mis on vajalikud toetuse taotlemiseks ja makse tegemiseks. Need on toetuse taotleja üldandmed ning arvelduskonto number (vt üldandmete kohta eelnõu punkti 4 § 21 lg 4 selgituse juures). Üldandmetest töödeldakse Jems'is taotleja füüsilisest isikust esindaja nime ja kontaktandmeid. Riigi Tugiteenuste Keskus on isikuandmete vastutava töötlejana õigustatud isikuandmeid töötleva seadusjärgse kohustuse täitmiseks. Seadusjärgsed kohustused toetuse andmisel tulenevad (EL) määrustest 2021/1060 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1059, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondist (edaspidi *ERF*) ja välistegevuse rahastutest toetatava Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) erisätteid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 94–158).

Eelnõu § 1 punktides 9 ja 10 korrastatakse andmekogu regulatsiooni.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1059 art 3 lg 3 punkti c kohaselt toetatakse Interregi programmide raames ERFist kogemuste vahetamist, uuenduslikke käsitusviise ja suutlikkuse suurendamist, et (Interact):

- i) ühtlustada ja lihtsustada Interregi programmide rakendamist ning toetada nende tulemuste ärakasutamist;
- ii) ühtlustada ja lihtsustada võimalikke koostöömeetmeid, millele osutatakse määruse (EL) 2021/1060 artikli 22 lõike 3 punkti d alapunktis vi;
- iii) toetada Euroopa territoriaalse koostöö rühmituste asutamist, toimimist ja rakendamist. Interact'i ühtlustamise ja lihtsustamise valdkonnas on kaks juhtalगतust, mis pakuvad sihtrühmadele lisasuutlikkust.

Ühtlustatud rakendusvahendid (*Harmonised Implementation Tools*, HIT) on loodud koos Interregi programmidega, et ühtlustada ja lihtsustada programmi juhtimist. Alates programmist HIT on Interact välja töötanud uue 2021–2027. aasta Interregi programmide ühtse elektroonilise seiresüsteemi Jems (Joint electronic monitoring system), mille tellijaks oli Viini Linnavalitsus kui Interact'i 2014–2020. aasta programmi ja sellele järgnenud 2021–2027. aasta programmi toetuse saaja. Programmide korraldusasutused saavad Jems'i kasutada litsentsilepingute alusel. Aastateks 2021–2027 on sõlmitud 52 litsentsilepingut Jems'i kasutamiseks, mis tähendab, et see toetab praegusel perioodil enamiku Interregi programmide e-seiret.

Riigi Tugiteenuste Keskus sõlmis Viini Linnavalitsusega litsentsilepingu 14. aprillil 2021. a. Viini Linnavalitsus pakub litsentsisaajale tarkvara sellisel kujul, nagu see on, tasuta, kuid omal vastutusel ja kulul. Viini Linnavalitsus omab kõiki litsentsitud toodetega seotud õigusi, omandiõigusi ja huve. Jems on loodud sihitult Interregi programmidele mõeldes, arvestades Interregi programmide piiriülest iseloomu, niisiis on võimalik selles ka mitte-Eesti isikutele verifitseeritud juurdepääs anda, mis ei oleks Eesti-siseste analoogsete süsteemide puhul võimalik. Ning kuna Jems on loodud Euroopa Liidu toetuse eest, on selle kasutamine rakendusasutustele tasuta.

Riigi Tugiteenuste Keskus on litsentsilepingust lähtuvalt Jems'i sisestatud andmete volitatud kasutaja, ent tulenevalt litsentsilepingu punktist 8.2, mis sätestab, et Viini Linnavalitsus ei garanteeri tarkvara vastavust mis tahes seadustele, eelkõige Euroopa isikuandmete kaitse üldmäärusele ((EL) 2016/679), on Riigi Tugiteenuste Keskus kohustatud kontrollima nende nõuetele vastavust.

Eeltoodust tulenevalt on Riigi Tugiteenuste Keskusel vaja järgida kõiki isikuandmete kaitse EL ja Eesti Vabariigi õigusaktidest tulenevaid reegleid, ent kuna andmed ei asu Riigi Tugiteenuste Keskuse valduses, siis ei saa Jems'i lugeda andmekoguks ning siseriiklikult Jems'i põhimääruse kehtestamiseks õiguslik alus puudub. Eeltoodust tulenevalt tunnistatakse kehtetuks kehtivas seaduses olev punkt, mis andis volituse Jems'i põhimääruse kehtestamiseks. Eelnõuga sätestatakse, et Riigi Tugiteenuste Keskus on Jems'i isikuandmete vastutav töötleja.

Eelnõu § 1 punkt 12 täpsustatakse siseturvalisuspoliitika fondide erimeetmete rakendamist. Siseturvalisuspoliitika fondide määruste⁶ kohaselt on erimeetmed fondi eesmärkidele vastava liidu lisaväärtusega riikidevahelised või riiklikud projektid, mille jaoks võivad üks, mitu või kõik liikmesriigid saada oma programmi jaoks lisaeraldise. Toetuse taotlemist korraldab ning taotlusvoore viib läbi Euroopa Komisjon kooskõlas fondipõhiste määrustega, st toetuse taotlemine ei toimu Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 "Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused" 2. peatükis sätestatud taotluste menetlemise korra kohaselt. Kuna taotluse esitab Euroopa Komisjonile korraldusasutus (Siseministeerium), siis on korraldusasutuse tööprotseduurides kirjeldatud taotluse koostamise ja esitamisega seotud töökorraldus. Erimeetmete rakendamiseks määrab Euroopa Komisjon toetuse taotlemise tingimused ja kuulutab välja erimeetmete taotlusvooru, korraldusasutus esitab projektitaotluse Euroopa Komisjonile ning Euroopa Komisjon omakorda rahuldab taotluse või jätab taotluse rahuldamata. See tähendab, et toetuse andmist ei otsusta Siseministeerium, vaid Euroopa

---

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1147, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (ELT L 251, 15.07.2021, lk 1–47) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1149, millega luuakse Sisejulgeolekufond (ELT L 251, 15.07.2021, lk 94–131); Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1148, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (ELT L 251, 15.07.2021, lk 48–93).

Komisjon määrab toetuse taotlemise tingimused ning teeb taotluse rahuldamise otsused sh otsuse toetuse lisamise kohta vastava fondi rakenduskavasse. Eelnevast tulenevalt ei ole asjakohane TAT käskkirja vormistamine, kuivõrd Siseministeerium ei määratle toetatavaid tegevusi ega nende sihtotstarvet ning reeglina ei otsusta tegevuste elluviijat. Seetõttu on praktikas sõlmitud elluviijatega toetusleping, milles fikseeritakse projekti elluviimine vastavalt Euroopa Komisjonile esitatud projektitaotlusele ning saadud rahastusotsusele. Muudatus on vajalik, et ÜSS2021_2027-s oleks arvestatud siseturvalisuspoliitika fondide erimeetmete elluviimise eripäradega.

Eelnõu § 1 punkt 13 korrastab viitevea. ÜSS2021_2027 § 58 lõikes 1 on ekslikult viidatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1147 artiklile 20, korrektne on viidata sama määruse artiklile 22.

Eelnõu §-ga 2 tunnistatakse kehtetuks perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seadus, kuna selle rakendamise aeg on möödas, sh on saanud kõikide toetatud projektide projektijärgsete kohustuste tähtajad, lahendatud on vaidlused ning andmete säilitamise tähtajad on möödunud. Seeläbi muutuvad kehtetuks seaduse alusel antud rakendusaktid, mis on antud üksnes selle seaduse alusel.

Need on järgmised:

1. Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2005. a määrus nr 231 „Struktuuritoetuse andmist korraldavate asutuste akrediteerimise tingimused ja kord“;
[Struktuuritoetuse andmist korraldavate asutuste akrediteerimise tingimused ja kord–Riigi Teataja](#)
2. Vabariigi Valitsuse 22. märtsi 2004. a määrus nr 81 „Struktuuritoetuse rakendusasutuste ja rakendusüksuste nimetamine ning riigi ja kohaliku omavalitsuse investeeringute meetmete loetelu kinnitamine“;
[Struktuuritoetuse rakendusasutuste ja rakendusüksuste nimetamine ning riigi ja kohaliku omavalitsuse investeeringute meetmete loetelu kinnitamine–Riigi Teataja](#)
3. Vabariigi Valitsuse 21. septembri 2004. a määrus nr 301 „Euroopa Ühenduse algatuse EQUAL vahendite taotlemise kord“;
[Euroopa Ühenduse algatuse EQUAL vahendite taotlemise kord–Riigi Teataja](#)
4. Vabariigi Valitsuse 14. juuli 2005. a määrus nr 179 „Ühtekuuluvusfondi vahendite taotlemise, andmise ja kasutamisega seotud asutuste pädevus ja ülesanded, vahendite andmise, kasutamise ja auditeerimise tingimused ja kord ning toetuse kasutamise lõpetamise deklaratsiooni koostamise ja esitamise kord“;
[Ühtekuuluvusfondi vahendite taotlemise, andmise ja kasutamisega seotud asutuste pädevus ja ülesanded, vahendite andmise, kasutamise ja auditeerimise tingimused ja kord ning toetuse kasutamise lõpetamise deklaratsiooni koostamise ja esitamise kord–Riigi Teataja](#)
5. rahandusministri 14. juuli 2005. a määrus nr 53 „Struktuuritoetustest rahastatud objektide tähistamise ning Euroopa Liidu osalusele viitamise tingimused ja kord–Riigi Teataja
6. rahandusministri 15. juuli 2005. a määrus nr 54 „Struktuuritoetuse kasutamise seire ja hindamise üldised tingimused ja kord“;
[Struktuuritoetuse kasutamise seire ja hindamise üldised tingimused ja kord–Riigi Teataja](#)
7. rahandusministri 2. aprilli 2007. a määrus nr 22 „Perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse väljamaksmise ja kasutamise finantsaruannete esitamise kord ja aruannete vormid“;
[Perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse väljamaksmise ja kasutamise finantsaruannete esitamise kord ja aruannete vormid–Riigi Teataja](#)

8. rahandusministri 19. augusti 2005. a määrus nr 59 „Struktuuritoetuse väljamaksmise üldised tingimused ja kord“;
[Struktuuritoetuse väljamaksmise üldised tingimused ja kord–Riigi Teataja](#)
9. rahandusministri 27. veebruari 2006. a määrus nr 15 „Abikõlblike kulude määramise üldised tingimused ja kord“;
[Abikõlblike kulude määramise üldised tingimused ja kord–Riigi Teataja](#)
10. regionaalministri 26. augusti 2005. a määrus nr 11 „Euroopa Ühenduse algatuse Interreg programmide elluviimise kord“;
[Euroopa Ühenduse algatuse Interreg programmide elluviimise kord–Riigi Teataja](#)
11. majandus- ja kommunikatsiooniministri 25. oktoobri 2005. a määrus nr 130 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtse programmdokumendi aastateks 2004-2006“ meetmete 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 4.1 ja 4.5 raames antava struktuuritoetuse kasutamise seire eeskiri“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtse programmdokumendi aastateks 2004-2006" meetmete 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 4.1 ja 4.5 raames antava struktuuritoetuse kasutamise seire eeskiri–Riigi Teataja](#)
12. põllumajandusministri 19. oktoobri 2006. a määrus nr 99 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006“ kolmanda prioriteedi toetuse kasutamise seire eeskiri“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006" kolmanda prioriteedi toetuse kasutamise seire eeskiri–Riigi Teataja](#)
13. rahandusministri 24. novembri 2005. a määrus nr 72 „Riikliku arengukava 5. prioriteedi raames antava struktuuritoetuse kasutamise seire eeskiri“;
[Riikliku arengukava 5. prioriteedi raames antava struktuuritoetuse kasutamise seire eeskiri–Riigi Teataja](#)
14. majandus- ja kommunikatsiooniministri 22. septembri 2006. a määrus nr 80 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006“ meetme nr 1.2 „Inimressursi arendamine ettevõtete majandusliku konkurentsivõime suurendamiseks“ osa „Koolitustoetus“ tingimused“;
[«Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006» meetme nr 1.2 «Inimressursi arendamine ettevõtete majandusliku konkurentsivõime suurendamiseks» osa «Koolitustoetus» tingimused–Riigi Teataja](#)
15. majandus- ja kommunikatsiooniministri 22. septembri 2006. a määrus nr 83 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006“ meetme nr 1.2 „Inimressursi arendamine ettevõtete majandusliku konkurentsivõime suurendamiseks“ osa „Koolituskava“ tingimused“;
[«Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006» meetme nr 1.2 «Inimressursi arendamine ettevõtete majandusliku konkurentsivõime suurendamiseks» osa «Koolituskava» tingimused–Riigi Teataja](#)
16. Vabariigi Valitsuse 13. oktoobri 2005. a määrus nr 265 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtse programmdokumendi 2004–2006“ meetme 1.4 „Haldussuutlikkuse tõstmine“ rakendamiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord“;
[Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtse programmdokumendi 2004–2006» meetme 1.4 «Haldussuutlikkuse tõstmine» rakendamiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord–Riigi Teataja](#)

17. majandus- ja kommunikatsiooniministri 13. aprilli 2004. a määrus nr 74 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006“ meetme nr 2.1 „Ettevõtete arengu toetamine“ osa „Nõustamistoetus“ tingimused“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme nr 2.1 "Ettevõtete arengu toetamine" osa "Nõustamistoetus" tingimused–Riigi Teataja](#)
18. majandus- ja kommunikatsiooniministri 13. aprilli 2004. a määrus nr 75 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006“ meetme nr 2.1 „Ettevõtete arengu toetamine“ osa „Alustavate ettevõtjate starditoetus“ tingimused“;
[«Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006» meetme nr 2.1 «Ettevõtete arengu toetamine» osa «Alustavate ettevõtjate starditoetus» tingimused–Riigi Teataja](#)
19. majandus- ja kommunikatsiooniministri 26. septembri 2005. a määrus nr 114 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme 2.1 „Ettevõtete arengu toetamine“ osa „Ekspordiplaani programm“ tingimused“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme 2.1 "Ettevõtete arengu toetamine" osa "Ekspordiplaani programm" tingimused–Riigi Teataja](#)
20. majandus- ja kommunikatsiooniministri 13. aprilli 2004. a määrus nr 72 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme nr 2.2 „Ettevõtluse infrastruktuuri arendamise toetamine“ osa tingimused“;
[«Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006» meetme nr 2.2 «Ettevõtluse infrastruktuuri arendamise toetamine» osa tingimused–Riigi Teataja](#)
21. majandus- ja kommunikatsiooniministri 25. augusti 2005. a määrus nr 97 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme nr 2.3 „Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine“ osa "Tehnoloogia arenduskeskused“ tingimused“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme nr 2.3 "Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine" osa "Tehnoloogia arenduskeskused" tingimused–Riigi Teataja](#)
22. majandus- ja kommunikatsiooniministri 30. mai 2005. a määrus nr 58 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme 2.3 „Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine“ osa "Teaduse tippkeskuste programm“ rakendamiseks struktuuritoetuse andmise tingimused“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme 2.3 "Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine" osa "Teaduse tippkeskuste programm" rakendamiseks struktuuritoetuse andmise tingimused–Riigi Teataja](#)
23. majandus- ja kommunikatsiooniministri 1. märtsi 2007. a määrus nr 10 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006“ meetme number 2.3 „Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine“ osa „Teadus- ja tehnoloogiaparkide investeeringute toetamise programm“ tingimused“;
[“Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006” meetme number 2.3 “Teadus- ja](#)

- arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine” osa “Teadus- ja tehnoloogiaparkide investeeringute toetamise programm” tingimused–Riigi Teataja
24. majandus- ja kommunikatsiooniministri 9. mai 2005. a määrus nr 51 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme nr 2.3 „Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine“ osa „Teadus- ja arendustegevuse projektide toetamine“ tingimused“;
- "Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme nr 2.3 "Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine" osa "Teadus- ja arendustegevuse projektide toetamine" tingimused–Riigi Teataja
25. majandus- ja kommunikatsiooniministri 17. märtsi 2006. a määrus nr 28 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004 –2006“ meetme nr 2.3 „Teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni edendamine“ osa „Innovatsiooniteadlikkuse programm“ tingimused“;
- “Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004 –2006” meetme nr 2.3 “Teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni edendamine” osa “Innovatsiooniteadlikkuse programm” tingimused–Riigi Teataja
26. majandus- ja kommunikatsiooniministri 3. mai 2004. a määrus nr 122 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme nr 2.3 „Teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni edendamine“ osa „Spinno programm“ tingimused“;
- Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006» meetme nr 2.3 «Teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni edendamine» osa «Spinno programm» tingimused–Riigi Teataja
27. majandus- ja kommunikatsiooniministri 18. märtsi 2005. a nr 34 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme nr 2.3 „Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine“ osa „Teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri arendamise programm“ tingimused“;
- "Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme nr 2.3 "Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine" osa "Teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri arendamise programm" tingimused–Riigi Teataja
28. majandus- ja kommunikatsiooniministri 31. oktoobri 2005. a määrus nr 132 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006“ meetme number 2.3 „Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine“ osa „Ettevõtlusinkubatsiooni programm“ tingimused“;
- «Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006» meetme number 2.3 «Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni edendamine» osa «Ettevõtlusinkubatsiooni programm» tingimused–Riigi Teataja
29. majandus- ja kommunikatsiooniministri 7. mai 2004. a määrus nr 126 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme 2.4 „Turismi arendamine“ osade „Turismi tootearendus ja turundus“ ning „Eesti kui reisisihi tuntuse suurendamine“ tingimused“
- "Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme 2.4 "Turismi arendamine" osade

"Turismi tootearendus ja turundus" ning "Eesti kui reisisihi tuntuse suurendamine" tingimused–Riigi Teataja

30. majandus- ja kommunikatsiooniministri 13. aprilli 2005. a määrus nr 44 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtse programmdokumendi aastateks 2004-2006“ meetme 2.4 „Turismi arendamine“ osa „Keskvalitsuse turismiinvesteeringu projektid“ tingimused ning toetuse kasutamise kava koostamise kord“
«Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtse programmdokumendi aastateks 2004-2006» meetme 2.4 «Turismi arendamine» osa "Keskvalitsuse turismiinvesteeringu projektid" tingimused ning toetuse kasutamise kava koostamise kord–Riigi Teataja
31. põllumajandusministri 14. aprilli 2004. a määrus nr 36 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006“ meetme 3.1 „Investeeringud põllumajandustootmisel“ tingimused“;
“Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006” meetme 3.1 “Investeeringud põllumajandustootmisel” tingimused–Riigi Teataja
32. põllumajandusministri 16. aprilli 2004. a määrus nr 39 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006“ meetme 3.2 „Põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise parandamise investeeringutoetus“ tingimused“;
Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006” meetme 3.2 “Põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise parandamise investeeringutoetus” tingimused–Riigi Teataja
33. põllumajandusministri 28. juuli 2004. a nr 126 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006“ meetme 3.3 „Majandustegevuse mitmekesistamine maapiirkonnas“ tingimused“;
“Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006” meetme 3.3 “Majandustegevuse mitmekesistamine maapiirkonnas” tingimused–Riigi Teataja
34. põllumajandusministri 10. juuni 2005. a määrus nr 66 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006“ meetme 3.4 „Integreeritud maaparandus“ tingimused“;
“Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006” meetme 3.4 “Integreeritud maaparandus” tingimused–Riigi Teataja
35. põllumajandusministri 29. oktoobri 2004. a nr 176 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme 3.5 „Külade taastamine ja arendamine“ tingimused“;
"Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme 3.5 "Külade taastamine ja arendamine" tingimused"–Riigi Teataja
36. põllumajandusministri 5. juuni 2006. a määrus nr 66 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006“ meetme 3.6 „Kohaliku initsiatiivi arendamine – LEADER-tüüpi meede“ tingimused“;
"Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006" meetme 3.6 "Kohaliku initsiatiivi arendamine – LEADER-tüüpi meede" tingimused–Riigi Teataja

37. põllumajandusministri 3.märtsi 2006. a määrus nr 31 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006“ meetme 3.7 „Metsamajandus“ tingimused“ ;
[«Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006» meetme 3.7 «Metsamajandus» tingimused»–Riigi Teataja](#)
38. põllumajandusministri 3. juuni 2005. a määrus nr 63 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006“ meetme 3.8 „Nõuande- ja teabeleviteenuste toetamine“ tingimused“
[“Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006” meetme 3.8 “Nõuande- ja teabeleviteenuste toetamine” tingimused–Riigi Teataja](#)
39. põllumajandusministri 21.juuli 2005. a määrus nr 83 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument 2004-2006“ meetme 3.9 „Kalalaevastiku püügivõimsuse reguleerimine“ tingimused“
[«Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument 2004-2006» meetme 3.9 «Kalalaevastiku püügivõimsuse reguleerimine» tingimused–Riigi Teataja](#)
40. põllumajandusministri 30. juuli 2004. a määrus nr 127 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument 2004-2006“ meetme 3.10 „Kalalaevastiku moderniseerimine ja uuendamine“ tingimused“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument 2004-2006" meetme 3.10 "Kalalaevastiku moderniseerimine ja uuendamine" tingimused–Riigi Teataja](#)
41. põllumajandusministri 15. aprilli 2004. a määrus nr 37 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme 3.11 „Kalanduse käitlemisketi investeeringutoetuse meetmed“ alameetme 3.11.1 „Kala ja vesiviljelustoodete töötlemise investeeringutoetus“ tingimused“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme 3.11 "Kalanduse käitlemisketi investeeringutoetuse meetmed" alameetme 3.11.1 "Kala ja vesiviljelustoodete töötlemise investeeringutoetus" tingimused–Riigi Teataja](#)
42. põllumajandusministri 15. aprilli 2004. a määrus nr 38 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme 3.11 „Kalanduse käitlemisketi investeeringutoetuse meetmed“ alameetme 3.11.2 „Vesiviljeluse investeeringutoetus“ tingimused“;
[«Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006» meetme 3.11 «Kalanduse käitlemisketi investeeringutoetuse meetmed» alameetme 3.11.2 «Vesiviljeluse investeeringutoetus» tingimused–Riigi Teataja](#)
43. põllumajandusministri 17. jaanuari 2005. a määrus nr 3 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument 2004-2006“ meetme 3.11 „Kalanduse käitlemisketi investeeringutoetuse meetmed“ alameetme 3.11.3 „Kalasadamate moderniseerimine» tingimused“;
[««Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument 2004-2006» meetme 3.11 «Kalanduse käitlemisketi](#)

- [investeeringutoetuse meetmed» alameetme 3.11.3 «Kalasadamate moderniseerimine» tingimused»–Riigi Teataja](#)
44. põllumajandusministri 15. oktoobri 2004. a määrus nr 166 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004-2006“ meetme 3.11 „Kalanduse käitlemisketi investeeringutoetuse meetmed“ alameetme 3.11.4 „Sisevete kalanduse investeeringutoetus“ tingimused“;
[“Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004-2006” meetme 3.11 “Kalanduse käitlemisketi investeeringutoetuse meetmed” alameetme 3.11.4 “Sisevete kalanduse investeeringutoetus” tingimused”–Riigi Teataja](#)
45. põllumajandusministri 4. oktoobri 2005. a nr 99 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004-2006“ meetme 3.12 „Muud kalandusega seotud meetmed“ alameetme 3.12.1 „Kalanduse restruktureerimisega kaasnevad sotsiaalsed meetmed“ tingimused“;
[“Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004-2006” meetme 3.12 “Muud kalandusega seotud meetmed” alameetme 3.12.1 “Kalanduse restruktureerimisega kaasnevad sotsiaalsed meetmed” tingimused–Riigi Teataja](#)
46. põllumajandusministri 17. novembri 2005. a määruse nr 111 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument 2004-2006“ meetme 3.12 „Muud kalandusega seotud meetmed“ alameetme 3.12.2 „Uute turgude leidmine“ tingimused“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument 2004-2006" meetme 3.12 "Muud kalandusega seotud meetmed" alameetme 3.12.2 "Uute turgude leidmine" tingimused–Riigi Teataja](#)
47. majandus- ja kommunikatsiooniministri 14. juuni 2004. a määrus nr 152 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme 4.1 "Transpordi infrastruktuuri arendamine" tingimused ning toetuse kasutamise kava koostamise kord“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme 4.1 "Transpordi infrastruktuuri arendamine" tingimused ning toetuse kasutamise kava koostamise kord–Riigi Teataja](#)
48. keskkonnaministri 22. märtsi 2005. a määrus nr 18 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006“ 4. prioriteedi „Infrastruktuur ja kohalik areng“ meetme 4.2 „Keskkonna-infrastruktuuri arendamine“ raames toetuse andmise tingimused“
[«Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument aastateks 2004–2006» 4. prioriteedi «Infrastruktuur ja kohalik areng» meetme 4.2 «Keskkonna-infrastruktuuri arendamine» raames toetuse andmise tingimused–Riigi Teataja](#)
49. majandus- ja kommunikatsiooniministri 9. juuni 2004. a määrus nr 151 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme nr 4.5 „Infoühiskonna arendamine“ tingimused ja toetuse kasutamise kava koostamise kord“;
["Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme nr 4.5 "Infoühiskonna arendamine" tingimused ja toetuse kasutamise kava koostamise kord–Riigi Teataja](#)
50. regionaalministri 20. aprilli 2006. a määrus nr 4 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme 4.6 „Kohalik sotsiaal-majanduslik areng“ osa 4.6.1 „Kohaliku füüsilise

elukeskkonna arendamine“ tingimused ning kohaliku omavalitsuse investeeringutoetuse kava koostamise kord“

Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurfondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme 4.6 "Kohalik sotsiaal-majanduslik areng" osa 4.6.1 "Kohaliku füüsilise elukeskkonna arendamine" tingimused ning kohaliku omavalitsuse investeeringutoetuse kava koostamise kord–Riigi Teataja

51. regionaalministri 20. aprilli 2006. a määrus nr 5 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurfondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006“ meetme 4.6 „Kohalik sotsiaal-majanduslik areng“ osa 4.6.2 „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ tingimused“;

"Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurfondide kasutuselevõtuks - ühtne programmdokument aastateks 2004-2006" meetme 4.6 "Kohalik sotsiaal-majanduslik areng" osa 4.6.2 "Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine" tingimused–Riigi Teataja

52. rahandusministri 11. jaanuari 2005. a määrus nr 6 „Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006“ meetmest 5.1 „Programmi juhtimine ja rakendamine“ ja meetmest 5.2 „Teavitamine, avalikustamine ja arvutiseerimine“ toetuse andmise tingimused“.

”Eesti riikliku arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks – ühtne programmdokument 2004–2006” meetmest 5.1 „Programmi juhtimine ja rakendamine” ja meetmest 5.2 „Teavitamine, avalikustamine ja arvutiseerimine” toetuse andmise tingimused–Riigi Teataja

Kehtetuks ei muutu need rakendusaktid, mis on antud ka teiste seaduste alusel, näiteks Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. a määrus nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga ei kehtestata uusi termineid.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele õigusele

ÜSS2021_2027 on EL õiguse rakendamise seadus ning lähtub ühissätete määrusest ja fondimäärustest. Peaasjalikult on ÜSS2021_2027 eesmärk sätestada rakendusüsteem Eestis.

6. Seaduse mõjud

Seaduse muudatustega ei kaasne sotsiaalset mõju, samuti mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, majandusele, elu- ja looduskeskkonnale, regionaalarengule. Kuna reeglid muutuvad täpsemaks, võib eelduslikult täheldada mõju rakendusasutuste ja rakendusüksuste ülesannete täitmisele.

Seaduses on selgelt reguleeritud isikuandmete töötlemine. Isikuandmete kogumine, säilitamine, kasutamine ja avalikustamine on eraelu puutumatuse riive põhiseaduse (edaspidi PS) § 26 tähenduses, kuid muudatused on tehtud kooskõlas PS § 11 nõudega, mis lubab põhiõiguste piiramist üksnes põhiseadusega kooskõlas ja proportsionaalselt. Samuti on järgitud PS § 3 esimest lauset, mille kohaselt riigivõimu teostatakse ainult põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel.

Muudatustega on tagatud seadusereservatsiooni põhimõtte järgimine: põhiõigusi puudutavad olulised otsused on langetanud seadusandja ning täitevvõimu volitusnormid on täpsed, selged ja vastavad piirangu intensiivsusele. Seaduses on määratletud isikuandmete töötlemise olukorrad ja eesmärgid, isikuandmete kategooriad ning säilitamise tähtajad. Määrus täpsustab seaduse norme üksnes selge volitusnormi alusel.

Isikuandmete töötlemine vastab isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 põhimõtetele: seaduslikkus, eesmärgipiirang, andmete minimaalsus, täpsus, säilitamise piirang, turvalisus ja vastutus. Seega on muudatused kooskõlas põhiseaduse ja andmekaitse nõuetega. Seadus ei loo uusi nõudeid, seega ei mõjuta muudatused isikute kohta kogutavate ja töödeldavate andmete mahtu ega ulatust.

Võimalik põhiseaduse riive esineb RvastS intressinõude välistamisel. Riigikohus on leidnud, et taotlejal ei ole subjektiivset õigust toetusele⁷. Kuna tegemist on toetusega ja isik ei saa toetusega saadud raha enda omaks pidada, siis omandiõigus toetusele tekib alles siis, kui isik on kõik oma kohustused täitnud (nt kestvusunõue pärast projektile lõppmakse tegemisest 5 aastat). Seega ei ole tegemist põhiseadusliku riivega isiku omandiõigusele.

7. Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Seaduse rakendamine ei too kaasa täiendavaid kulusid. Kuna riigivastutuse seaduse alusel intressinõudeid enam esitada ei saa, tekib riigil kokkuhoid nendelt kuludelt. Alates 2021. aastast on olnud toetuse saajate nõudeid rakendusüksuste vastu 345 474,23 eurot (sh Riigi Tugiteenuste Keskusel viie nõude alusel kokku 333 674,30 eurot ja SA-l Keskkonnainvesteeringute Keskus üks nõue summas 11 799,98 eurot).

8. Rakendusaktid

Muudetakse Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2014. a määrust nr 121 „Struktuuritoetuse registri pidamise põhimäärus“ (seletuskirja lisa 1).

9. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub üldises korras.

10. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi kaudu ministeeriumidele, Riigikantseleile, Andmekaitse Inspeksioonile ja Statistikaametile.

Algatab Vabariigi Valitsus

2026

(allkirjastatud digitaalselt)

---

⁷ Riigikohtu halduskollegiumi 4. aprilli 2013. a otsus asjas 3-3-1-77-12, p 18